

# Omuz, Kol ve El Cerrahisinde Sinir Blokları

ESRA Hasta Erişimi

Edition 2021

[esraeurope.org/patientaccess](http://esraeurope.org/patientaccess)

# Omuz, Kol ve El Cerrahisinde Sinir Blokları

Bu kitapçık omuz, kol veya el cerrahisi için sinir bloğu yaptırmayı düşünen herkes içindir. Özellikle genel anestezi almak istemeyenlerin veya ek hastalıkları nedeni ile ameliyatının blok altında yapılması önerilenlerin özellikle ilgisini çekecektir.

Bu kitapçık geçirecekleri operasyonları için sinir bloğu yaptırmış hastaların yardımı ile anestezi uzmanları tarafından hazırlanmıştır.

## Sinir Blokları Hakkında

### Brakiyal Pleksus Bloğu

Brakiyal pleksus; boyun ve koltuk altı arasında uzanan bir sinir grubudur. Kolda (parmak uçlarından omuza kadar) hareketi sağlayan ve duyuyu alan tüm sinirleri içerir.

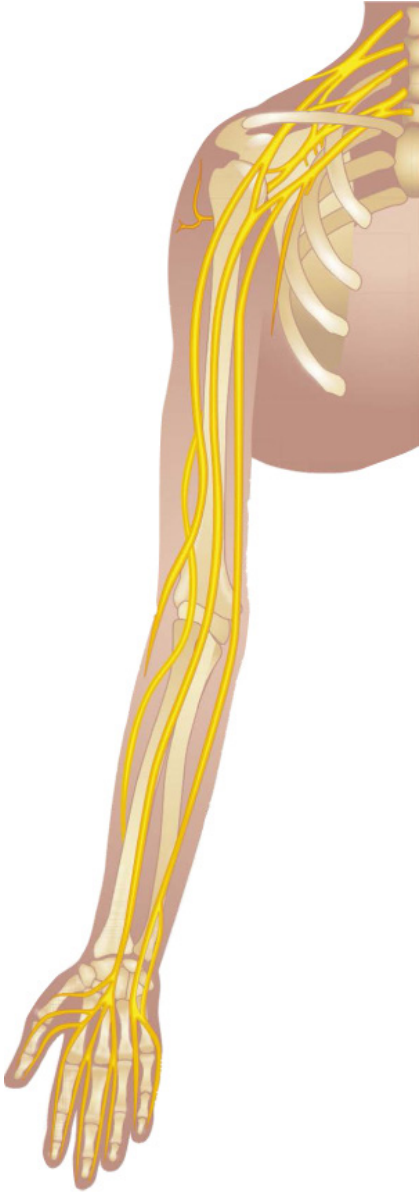
Bir brakiyal pleksus bloğu, boynunuz, köprücük kemiğiniz veya koltukaltınızdan lokal anesteziğin bu sinirlerin taşıdığı bilgiyi "bloklamak" için enjekte edilmesidir. Enjeksiyon sonrasında kolunuz uyuşmuş, ağır ve hareketsiz hale gelir. Hiçbir ağrı hissetmezsiniz; ancak kolunuzun başkaları tarafından hareket ettirilmesine bağlı olarak hareketi, itme veya çekmeyi hissedebilirsiniz.

Brakiyal pleksus bloğu omzu ve/veya kolu uyuşturmak içindir. Bazı durumlarda – özellikle genel anestezi uygulamasının daha riskli olacağı hastalıkları olan hastalarda- genel anestezi yerine kullanılabilir. Blok altında ameliyat olmanın bir başka avantajı ise genel anestezi uygulaması ile ilişkili olabilecek boğaz ağrısı veya halsiz hissetme gibi bazı durumlardan kaçınılacak olmasıdır.

Eğer isterseniz, brakiyal pleksus enjeksiyonu sırasında ve/veya ameliyat esnasında sedasyon altında olabilirsiniz. Bu durum sizi bir miktar rahatlatacak, bir miktar baş dönmesi hissi yaşatabilecektir; ancak tamamen anestezi altında olmayacağınız için çevreniz hakkında farkındalığınız olabilir.

Brakiyal pleksus bloğu aynı zamanda ameliyat sonrasında 24 saate kadar ağrınızı azaltacaktır. Ancak bazı bölgelerinizde his duyunuzu 48 saate kadar azalmış veya değişmiş algılayabilirsiniz. Blok, genel anestezi ile birlikte uygulanabilir. Bu durumda ameliyat sonrası ağrı kesici etkisinden faydalanırken, ameliyat esnasında bilinçsiz durumda olabilirsiniz.

Anestezistiniz size mümkün olanakları ve sizin için neyin daha iyi olabileceğini açıklayacaktır. Ancak tüm anestezi uzmanlarının özellikli sinir bloklarını uygulayamayabileceğini unutmayınız.



# Omuz, Kol ve El Cerrahisinde Sinir Blokları

## Brakial Pleksus Bloğunun Avantajları

- Ameliyat sonrası daha iyi ağrı kesici özelliği
- Daha az kuvvetli ağrı kesici ihtiyacı – bu ilaçlar sizi hasta hissettirebilir ve kabızlığa yol açabilir. Nadir olarak görülse de, bu ilaçları uzun süre almanız durumunda bağımlılık gelişme ihtimali bulunmaktadır.
- Genel anestezi, onun risklerinden ve yan etkilerinden sakınma. Genel anestezinin sık yan etkileri güçsüz hissetme, boğaz ağrısı ve baş dönmesidir.
- Daha erken ayağa kalkma ve yürüyebilme, hastaneden erken taburcu olabileme.

## Diğer Sinir Blokları

Eğer operasyonunuz elde veya ön kolda ise kolun daha alt (ele yakın) kısımlarından sinir bloğu yapılması mümkün olabilir. Anestezistiniz size daha ayrıntılı bilgi verebilir.

## Ameliyat Öncesinde

Eğer planlı bir ameliyatınız varsa, ameliyatınızdan birkaç gün veya hafta öncesinde ameliyat öncesi değerlendirme için çağrılabilirsiniz. Bazen daha küçük ameliyatlara için, sizinle telefonda bir hemşire görüşüp çeşitli sorular sorabilir.

Lütfen yanınızda getirin:



- Kullanmakta olduğunuz ilaçlar (ambalajları ile) veya reçeteleri
- Eğer kan sulandırıcı bir ilaç kullanıyorsanız, bu durumu sizi ameliyat öncesi değerlendiren ekiple paylaşın ve ilacınızın ameliyat öncesi kesilip kesilmeyeceğini görüşün
- Diğer hastanelerdeki uygulanmış olan tetkikleriniz ve tedavileriniz ile ilgili bilgi
- Sizin veya ailenizdeki herhangi bir bireyin anestezi maruziyeti ile ilgili bilgi
- Yakın zamanlı tansiyon ölçümleriniz

Anestezist ile hastanede görüşebilirsiniz. Aksi takdirde anestezistiniz ile hastanede ameliyat olacağınız gün görüşeceksiniz.

## Anestezistinize sormak isteyebileceğiniz sorular

1. Enjeksiyonu kim yapacak?
2. Cerrahi esnasında ne hissedeceğim?
3. Bu şekilde anestezi ilaç almakla herhangi bir riske maruz kalıyor muyum?
4. Genel anestezi daha mı riskli?
5. Benim için en iyi seçim hangisi?
6. Eğer blok işe yaramazsa ve ağrı hissedersem ne olacak? Bu ne sıklıkla olabilecek bir şey?
7. Ne zaman kolumu normal bir şekilde hissedeceğim?
8. Eğer blok ile ilgili başka endişelerim olursa hangi numarayı aramalıyım/kimle görüşmeliyim?

Daha fazla bilgi için ESRA'nın internet sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Hastanenizin anestezi bölümünde veya ameliyat öncesi değerlendirmenizin yapıldığı bölümde bilgilendirici broşürler bulunabilir.

# Omuz, Kol ve El Cerrahisinde Sinir Blokları

## Ameliyat Günü

Hastanemiz size yeme ve içme kuralları ile ilgili anlaşılır bir bilgilendirme yapacaktır. Bu talimatlar oldukça önemlidir. Eğer anestezi alırken midenizde gıda veya sıvı bulunursa, bu içerik boğazınıza ve oradan da akciğerlerinize kaçabilir ve bu durum hayatınızı riske atabilir.

## Enjeksiyonun Yapılması

Sinir bloğu için yapılacak lokal anestezi madde enjeksiyonu için ameliyathaneye yakın bir odaya alınacaksınız.

Brakiyal pleksus bloğu enjeksiyonu boynunuzun yan tarafı, koltuk altı yada köprücük kemiğinizin yakınından yapılabilir. Diğer sinirlerin bloğu dirseğin kenarından, ön koldan, bilekten veya elden yapılabilir.

Sedasyon genellikle enjeksiyon yapılmadan önce verilir. Bunlar sizin sakinleşmenize yardımcı olan ilaçlardır. Eğer genel anestezi de uygulanacaksa enjeksiyondan önce veya sonra uygulanabilir.

Enjeksiyon alanının etrafı temizlenir. Küçük bir lokal anestezi uygulanması ile cilt uyuşturulur. Sinirlerin yerleri ultrason cihazı ve/veya kolunuzun seğirmesine neden olan küçük bir cihaz kullanılarak tespit edilir.

Çoğu hasta, enjeksiyonun damar yolu açtırmaktan daha ağrılı olmadığını belirtir.

Kolunuzu ılık, ağır ve uyuşmuş olarak hissetmeye başlayacaksınız. Enjeksiyonun etkisi 20-40 dakika içinde başlayacaktır. Anestezist kolunuzun ve omzunuzun çeşitli noktalarından uyarıları hissedip hissetmediğinizi değerlendirecektir. Anestezistiniz bloğun başarısından emin olmadığı sürece ameliyat olacağınız odaya götürülmeyeceksiniz.

Bazen blok tam olarak işlev görmeyebilir. Bu durumda daha fazla lokal anestezi eklenmesi, ek ağrı kesici kullanılması veya genel anestezi uygulanması size seçenek olarak sunulabilir.

## Ameliyat sırasında

Bir perde kullanıldığı için siz istemedikçe operasyon alanını göremezsiniz.

Eğer operasyon sırasında müzik dinlemek istiyorsanız yanınızda kişisel müzik çalarınızı ve kulaklıklarınızı getirebilirsiniz.



Ameliyat odası yoğun bir yerdir. Odada, genellikle, her biri size yardımcı olma konusunda kendi rolleri olan beş ila sekiz kişi olacaktır. Anestezi ekibinden birisi operasyon süresince sizinle oturacaktır, anestezistiniz de yakınlarda olacaktır. Anestezi ekibinden başka üyeler de sizinle ilgilenmek için ameliyat esnasında yanınıza gelip sizinle konuşabilirler.

Eğer sedatize edildiyse, rahatlamış ve uykulu olacaksınız. Hafif plastik bir yüz maskesi ile size oksijen verilebilir. Ameliyathanede olma konusunda bazı anılarınız olabilir, ancak bunlar muhtemelen parça parça olacaktır.

Eğer genel anestezi aldıysanız ameliyat odasında olduğunuza dair bir şey hatırlamayacaksınız.

# Omuz, Kol ve El Cerrahisinde Sinir Blokları

## Ameliyat sonrasında

Bloklu olduğu süre boyunca kolunuzu ağırlaşmış hissedeceğinizden, kaslarınız yeniden çalışmaya başlayana kadar kolunuzu tutması için kol askısı ile desteklenmesi gerekebilir. Günlük işlerinize yardımcı olması için yanınızda bir kişi bulunması gerekebilir.



Sinir bloğunun etkisi geçmeye başladıkça parmaklarınızda karıncalanma hissedebilirsiniz. Bu durum tamamen normaldir.

## Evde bakım

Kolunuzu koruma ve destek için size verilen kol askısında tutmalısınız. Kolunuzun, elinizin tam olarak nerede durduğunu algılayamayabilirsiniz ve bundan dolayı yaralanmalar meydana gelebilir. Bu uyuşukluk hali genellikle 48 saate kadar sürer.



- Isı kaynakları(ateş, kalorifer vs) ile yakın olduğunuz durumlara çok dikkat edin. Kolunuz/ eliniz uyuşuk olacağından sıcaklığı hissedemeyip kendinizi yakabilirsiniz.
- Herhangi bir makine, araç, ev aleti kullanmayın. Kolunuzu hissedemeyeceğiniz için kendinizi yaralayabilirsiniz.
- Bloğun etkisi geçmeye başlamadan hastaneniz tarafından size verilen ağrı kesicileri alın. Ağrı bir anda başlayabileceği için bu durum oldukça önemlidir.



## Yardım gereksinimi

Aşağıdaki durumların görülmesi halinde acil sağlık hizmetlerinden yardım isteyebilirsiniz:

- Sebebini bilemediğiniz nefes darlığı yaşarsanız,
- Aldığınız ağrı kesicilere rağmen ciddi ağrı hissederseniz.

Eğer iki gün sonrasında hala bloğun etkisi geçmemiş ise, size taburculuğunuz esnasında verilen numaralar vasıtası ile anestezi uzmanınız ile görüşmelisiniz.

## Yan etkiler, Komplikasyonlar ve Riskler

Modern anestezide ciddi problemler nadirdir. Risk tamamen ortadan kaldırılamaz fakat modern ilaçlar, ekipmanlar ve eğitimler sayesinde son yıllarda anestezi çok daha güvenli bir prosedür haline gelmiştir.

İnsanlar kelimeleri ve sayıları farklı yorumlayabilirler. Bu ölçek yardımcı olmak için oluşturulmuştur.



Anestezi uzmanları bu bölümde anlatılan tüm riskleri önlemek için çok özen gösterirler. Anestezi uzmanınız bu riskler hakkında ve sakınmak için alınabilecek önlemler hakkında daha detaylı bilgi verecektir. Daha fazla bilgi için ESRA'nın hasta bilgilendirme sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

# Omuz, Kol ve El Cerrahisinde Sinir Blokları

## Kol için uygulanacak sinir bloklarının riskleri

- **Boynun kenarından enjeksiyon:** Kısık ses, düşük göz kapağı, görme alanınızda değişiklik, solunumda güçlük. Bu yan etkiler sık(100 kişide 1) olarak görülür ve bloğun etkisi geçtikçe bunlar da ortadan kalkar.
- **Köprücük kemiği çevresinden enjeksiyon:** Nadir (1000 kişide 1'den az) bir risk olarak akciğer çevresine zarar görülebilir. Pnömotoraks adı verilen akciğerin bir kısmının sönmesine neden olabilir. Plevral boşluk adı verilen, göğüs duvarı ile akciğer arasına hava girişi olur. Bu durumun tedavisi etkilenen bölgenin ne kadar büyük olduğuna bağlı olarak değişmektedir. Hiçbir bulguya yol açmayıp sadece çekilen akciğer filminde görülebilir. Eğer büyük bir alan etkilenmiş ise nefes darlığı görülür ve tedavi için göğüs tüpü adı verilen plastik bir tüpün yerleştirilmesi gerekebilir. Bu durumun daha detaylı açıklaması için anestezi uzmanınıza danışabilirsiniz.
- **Tüm enjeksiyon alanları:** Bir kan damarının delinme ihtimali sık(100 kişide 1) olarak görülür. Kan damarlarına zarar verilmesi sonrası kanama, genellikle ufak kompresyon sonrası durdurulabilir.
- **Nadir(10.000'de 1) olarak:** Hayatı tehdit eden bir olay yaşanabilir. Anestezi uzmanınız bu durumda derhal müdahale edecektir. Bu çok nadir olaylar hakkında size daha fazla bilgi verilebilir.

## Sinir hasarı

- Brakiyal pleksus bloğunun neden olduğu uzun süreli sinir hasarı riskini tam olarak ölçmek zordur. Çalışmalar 700'de 1 veya 5000 blokta 1 olduğunu göstermektedir. Bu da bu durumun sık olmadığını veya nadir olduğunu göstermektedir.
- Blok kolun alt kısımlarına yapıldıkça, sinir hasarı riski ve bundan doğan sonuçlar azalır.
- Çok sık olarak, her 10 hastadan yaklaşık 1'inin kollarında uzun süreli bir uyuşma ya da karıncalanma hissi görülebilir. Bu semptomlar bu hastaların% 95'inde dört ila altı hafta içinde, %99'unda ise bir yılda kaybolur.
- Herhangi bir ameliyattan sonra blok olup olmadığına bakılmaksızın sinir hasarı riski vardır. Bu ameliyattan dolayı, ameliyat esnasında kullanılan pozisyondan dolayı veya turnike (ameliyat sırasında kanamayı engellemek için kullanılan sıkı bant) kullanımına bağlı olabilir. Ameliyat alanının etrafında şişlik veya önceden var olan tıbbi bir durum, mesela diyabet bu sinir hasarına katkıda bulunabilir.

## Yayınlayıcı

Elimizden geldiğince bu broşürdeki bilgileri doğru ve güncel tutmak için çalışıyoruz; ancak bunu garanti edemiyoruz. Bu genel bilgilendirmenin sizin için önemli olacak veya başınıza gelebilecek her türlü durumu kapsamamasını beklemiyoruz. Endişelerinizi veya seçimlerinizi bu broşürü rehber olarak kullanarak hekiminizle görüşün. Bu broşür tavsiye olarak değerlendirilmemelidir. Ticari ve iş amaçlı olarak kullanılamaz.

Daha fazla bilgi için lütfen internet sayfamızı ziyaret edin: <https://esraeurope.org>

# Omuz, Kol ve El Cerrahisinde Sinir Blokları



## Ne düşündüğünüzü bize iletin

Bu broşürü geliştirmek için yapılacak önerilere açığız. Yorumlarınızı ve önerilerinizi bize e-mail olarak gönderebilirsiniz:

[office@esraeurope.org](mailto:office@esraeurope.org)

### European Society of Regional Anaesthesia & Pain Therapy

Rue de Chantepoulet 10, 1201 Geneva, Switzerland

+41 22 510 56 10 | [office@esraeurope.org](mailto:office@esraeurope.org) | [esraeurope.org/patientaccess](http://esraeurope.org/patientaccess)



@ESRA\_Society



@EuropeanSocietyofRegionalAnaesthesia

## İkinci Baskı, Şubat 2020

### © European Society of Regional Anaesthesia & Pain Therapy (ESRA)

Bu broşür Royal Collage of Anaesthetists' (RCoA) "Omuz, kol ve el cerrahisi için sinir blokları 2020" broşürünün metnini içermektedir, fakat RCoA bu metnin tamamını gözden geçirmemiştir. Daha fazla bilgi için lütfen bizimle iletişime geçin.